



# FÖRSAMLINGSINSTRUKTION SÖDRA KÅLLANDS PASTORAT

## PASTORATETS VISION

LEVANDE FÖRSAMLINGSLIV MED GUDSTJÄNSTEN I CENTRUM

## PASTORATETS ÖVERGRIPANDE MÅL

PÅ DE FYRA VÄXTPLATSERNA TUN, ÖRSLÖSA, RÅDA OCH JÄRPÅS  
UTFÖRA FÖRSAMLINGARNAS GRUNDLÄGGANDE UPPGIFT – FIRA  
GUDSTJÄNST, BEDRIVA UNDERVISNING, UTÖVA DIAKONI OCH MISSION

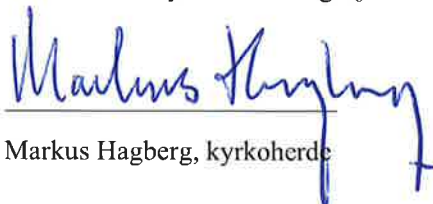
## PASTORATETS PRIORITERADE OMRÅDEN


GUDSTJÄNSTEN  
KOMMUNIKATION  
LÅNGSIKTIG HÅLLBARHET

## SKARA STIFTS VISION

TILLSAMMANS I SKARA STIFT TALA TYDLIGT OM JESUS

Godkänd av Kyrkofullmäktige § 82/221107

  
Markus Hagberg, kyrkoherde

  
Inger Svensson, kyrkofullmäktiges ordförande

## TEOLOGISK GRUNDSYN

Kyrkan – av ordet *kyriakos* – är ”de som hör Herren till” genom dopet och tron. Dessa människor är förenade med Kristus i en kropp – Kristi kropp.

Kyrkan är enligt trosbekännelsen en enda, helig, allmänlig och apostolisk. Detta är kyrkans grundläggande kännetecken. Kristi kyrka är större än trossamfundet Svenska kyrkan. Som trossamfund leder Svenska kyrkan sin historia tillbaka till de första kristnas bekännelse till Kristus, och trosarvet är den apostoliska tron. Detta är avgörande för hur tron ska gestaltas.

Kyrkan och hennes liv har två riktningar: en inåt och en utåt. Kyrkan är kallad att fördjupas inåt med Kristus. Kyrkan är också kallad utåt till tjänst för världen. Denna tjänst kan utföras på många olika sätt: genom mission, diakoni och samverkan för det goda, med alla människor av god vilja, nära som långt borta.

Som lemmar i samma kropp har vi ett gemensamt ansvar för kyrkan och församlingens huvuduppgift – gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. I det gemensamma ansvaret finns olika roller och uppdrag som behöver samverka.

Kyrkans liv är grundläggande sakramentalt; präglad av sakramentens firande. Dopot leder in i kyrkan och nattvarden bygger upp den enskilde liksom kroppen som helhet. I respektive sakrament finns den in- och utåtgående rörelsen: dopet för in i kyrkan, men rymmer också kallelsen till ett liv i efterföljd och goda gärningar; mässan bygger upp den inre människan, men är också en sändning till tjänst i världen. Att Södra Kållands pastorat med sina församlingar är en del av Kristi kyrka manifesteras synligt bland annat i mässans firande. Genom gåvorna, bröd och vin, räcks Kristus åt oss. I församlingen förvaltas ord och sakrament.

Gudstjänsten är centrum i församlingens liv, antingen så att veckans arbete och verksamhet syftar till eller utgår från denna. Det är naturligt att fira söndaglig mässa i varje församling. Detta är centrum i den kristna gudstjänsten sedan allra äldsta tid och det är så

som tillhörigheten till den världsvida kyrkan bland annat manifesteras. Utöver söndaglig mässa firas flera andra slags gudstjänster.

I dopet sträcker Gud ut sin hand. Kyrkan ska därför erbjuda dopet generöst.

Varje människa har ett skapelsegivet okränkbar värde, med rättigheter och skyldigheter. I skapelsen har människan givits ett särskilt ansvar som medskapare. Kyrka och församling har ett särskilt uppdrag att vittna om detta, och att tillsammans med andra verka för god hushållning och att alla slags resurser används på bästa sätt.

För att vara lärjunge och utveckla sin tro behövs oavsett ålder vägledning. För att som kristen kunna fördjupas och ta ansvar krävs undervisning och möjlighet att utvecklas.

Varje människa är kallad att vara en lärjunge, och i dopet grundläggs ett livslångt lärande. All kyrkans undervisning är dopundervisning. De som hör Herren till har sin djupaste identitet i och lojalitet till Jesus. Genom gudstjänst och förkunnelse, i ord och handling, ska församlingen tala tydligt om Jesus och på så sätt ge människor möjlighet till ett livsavgörande möte med honom. Allt kyrkan gör är mission. I detta får vi ”lita till Fadern, lyssna till Jesus, Leva med Anden”.

I Jesus uppenbaras Guds väsen, som är kärlek. Församlingsgemenskapen ska därför vara en förlåtande och en upprättande gemenskap dit alla är välkomna, en plats för nystart, tro och utveckling. När församlingen har ett tydligt centrum i Jesus Kristus förmår hon samtidigt att vara både välkomnande och generös.

Enligt *Kyrkoordningen* intar barnen (0-18 år) en särställning i kristen tro och behöver därför särskilt uppmärksammas, och de har i enlighet med FN:s barnkonvention rätt till en andlig utveckling. Som en konsekvens av att Gud har blivit människa är kristen tro inte bara andlig, utan också kroppslig, materiell. Som pastorat och församling i Svenska kyrkan har vi därför också ansvar att idag och för framtiden förvalta det materiella – fastigheter, föremål etc. – i enlighet med gällande lagar och förordningar.

## OMVÄRLDSBESKRIVNING

### Inledning

Södra Kållands pastorat ligger i Lidköpings kommun, och har cirka 7 800 invånare med 5 550 kyrkotillhöriga. Sedan 2017 har befolkningen ökat med 161 personer, medan medlemsantalet minskat med 437 personer. Här finns närhet både till staden och landsbygd.

Pastoratets finns i en jordbruksbygd, men de som arbetar inom denna näring är få, liksom enheterna är få men stora. Inom pastoratet finns många privata företag av varierande storlek.

Kommunen är en stor arbetsgivare, och erbjuder via skola, äldre- och barnomsorg arbetsplatser inom pastoratets gränser. Merparten av de yrkesverksamma pastoratsborna reser dock till sitt arbete utanför pastoratets gränser – medan icke få pendlar till arbetstillfällena inom pastoratet, exv. till Skaraborgs flygflottilj F7.

Avstånden för befolkningen på landsbygden är relativt stora, när servicen begränsad och de flesta är beroende av bil för att ta sig till arbete och affär, liksom till kyrka och församlingshem.

Kålland-Råda församling är till stor del stadsnära med närheten till Lidköping men har också landsbygdskaraktär i Mellby och Kållands-Åsaka medan Järpås och Örslösa församlingar är landsbygdsförsamlingar men med tydliga centrum i Järpås, Örslösa och Tun.

I översiktsplanen för Lidköpings kommun ser vi en fortsatt utveckling av Askeslätt (Kållands-Råda), och en fortsatt växande befolkning. I det lite längre perspektivet har även Järpås och Mellby pekats ut som orter med bra utvecklingsförutsättningar. I Örslösa och Tun har kommunen inga stora utbyggnadsplaner inom de närmaste fem åren.

De tre församlingarna består av 17 socknar med lika många kyrkor. I nio av socknarna bor färre än 200 invånare. Många sammanhang är alltså mycket små, vilket får konsekvenser för möjligheten att både personellt och ekonomiskt bära kyrka och gudstjänstliv.

### Järpås

Folkmängden i Järpås har minskat med 65 personer från 2017 och är idag 1323 personer. 944 av dessa är medlemmar, en minskning med 140. Andelen barn och unga är relativt stor, men flest antal invånare befinner sig i åldersspannet 60-70 år.

Järpås är församlingens tätort med skola och närservice. De geografiska avstånden inom församlingen är relativt små. I Järpås finns ett flertal mindre företag.

### Kållands-Råda

Folkmängden i Råda har ökat stort de senaste åren – 217 personer sedan 2017 – och ytterligare nybyggnation och inflyttning pågår och är planerad. Totalt bor 3850 personer i församlingen varav 2 716 är medlemmar. Trots inflyttningen har medlemsantalet minskat med 75 personer.

Andelen barn och unga är stor. Det stora barnafödandet har avtagit, medan andelen skolungdom har ökat. Bland vuxna befinner sig de flesta inom åldersspannet 40-50 år. Även om Kållands-Råda är en ung församling finns relativt många äldre.

Kållands-Råda är idag något av en förort till Lidköping. De geografiska avstånden inom församlingen är relativt små.

### Örslösa

Folkmängden i Örslösa har minskat något: 26 personer sedan 2017. Sammantaget bor 2631 personer i församlingen. Antalet kyrkotillhöriga har minskat med 123 personer till 1877 under samma period. Andelen barn och unga är relativt stor, men flest invånare befinner sig i åldersspannet 50-70 år.

Församlingen har två växtplatser, Örslösa och Tun, där det finns skolor. De geografiska avstånden inom församlingen är inte obetydliga, och befolkningen är utspridd över elva socknar – Örslösa är störst med drygt 700 invånare och Karaby minst med lite drygt 60 invånare.

### **Skaraborgs flygflottilj**

I Örslösa församling finns Skaraborgs flygflottilj F7, med ca 1000 anställda och omkring 100 rekryter årligen. Om kommunen är den största arbetsgivaren, är F7 kommunens största arbetsplats. F7 har fått en allt viktigare betydelse, och är numera också ett krigsförband. Genom avtal med Försvarmakten köper denna 70 procent av flottiljpastorns kostnad. 10 procent bekostas av stiftet och 20 procent står pastoratet för.

### **Skolor**

Skolor och förskolor finns i Järpås, Kållands-Råda, Örslösa och Tun. Vid samtliga skolor finns också fritidshem. I Järpås finns 64 barn i förskola och 95 i grundskola. Motsvarande siffror för Kållands-Råda är 243 och 637, För Örslösa 52 och 124 och för Tun 33 och 59.

Eleverna går på högstadiet i Lidköping eller Grästorp. De närmaste gymnasieskolorna finns i Lidköping, Skara, Vara, Vänersborg och Trollhättan.

### **Särskilda boenden**

I pastoratet finns flera särskilda boenden: Björkhaga (Järpås) med 25 lägenheter och 10 lägenheter inom trygghetsboende; Brädegården (Råda) med 39 lägenheter, 18 seniorbostäder och ett gruppboende med 5 platser; Lugnet (Örslösa) med 27 lägenheter, 12 seniorlägenheter och 3 trygghetsboenden. I Tun finns också en dagcentral med 8 lägenheter. På Askeslätt i Råda planeras ett trygghetsboende med 35 lägenheter. I Råda finns ytterligare gruppboenden för personer med särskilda behov.

### **Andra kristna samfund**

Inom pastoratets geografiska områden finns tre församlingar som tillhör Ekumeniakyrkan; dels Järpås/Gillstad, dels två små, i Friel och Lovene. I Örslösa finns en Pingstförsamling. I Råda verkar en Syrisk-ortodox kyrka. Även om Jehovas vittnen inte kan betecknas som ett kristet samfund, finns en sådan församling i Råda.

### **Slutsatser**

Inom pastoratet finns det en stor andel barn och ungdomar. Församlingarna bedriver därför ett omfattande barn- och ungdomsarbete, och ovanstående visar att detta bör vara fortsatt prioriterat. Verksamheten behöver dock innesluta fler barn. Möjligen kan ekumenisk samverkan bidra till detta. De höga födelsetalen anger också att församlingarna behöver arbeta aktivt med dopet; att bjuda in och skapa förutsättningar för att föräldrar ska vilja döpa sina barn. Siffrorna visar också att en relativt stor andel medlemmar inte är konfirmerade. Riktade insatser bör ske.

Församlingarna tappar i likhet med Svenska kyrkans övriga församlingar i stort medlemmar. Detta är inte bara en ekonomisk fråga, men påverkar ekonomiskt. Församlingarna behöver arbeta aktivt med medlemsfrågor och kommunikation.

Församlingarna når idag många barn och äldre. Gruppen medelålders har identifierats som en målgrupp där det är svårare att skapa kontakt. Också på landsbygden finns diakonala behov och diakonin möter oro för framtiden, ekonomiska bekymmer och problem med ensamhet och utanförskap.

Även om församlingarna har en hög andel yngre och medelålders, är gruppen över 65 stor. Inom pastoratet finns tre särskilda boenden samt en dagcentral där gudstjänst firas regelbundet. I arbetet bland äldre är det viktigt att skapa mötesplatser för att motverka isolering och ensamhet. Pastoratet behöver avsätta mer resurser för att möta de diakonala behoven. Genom Skaraborgs flygflottilj F7 storlek är det motiverat att pastoratet ger prioritet åt arbetet med militär själavård.

Församlingarna ska vara lärande och rekryterande miljöer, vilket är avgörande för deras överlevnad. Detta kan ske bland deltagare i befintliga grupper, som samtalsgrupper och körer, men behöver också ske i en nyrekrytering.

## SAMMANFATTNING AV BARNKONSEKVENSPANALYS

I arbetet med att ta fram denna Församlingsinstruktion har en barnkonsekvensanalys gjorts. I barn och ungdomsarbetet har frågor ställts till deltagarna utifrån de övergripande utvecklingsområdena gudstjänst, kommunikation och långsiktig hållbarhet. Nedan presenteras några sammanfattande slutsatser.

Församlingen behöver i de olika grupperna ta upp och berätta om det grundläggande uppdraget, oavsett gruppens inriktning eller arbetsplan i övrigt.

Även om barn och ungdomar känner till ganska mycket av församlingarnas verksamhet tycks det finnas ett behov av att i verksamheterna, i alla fall för de lite äldre barnen, berätta tydligare om kyrkans ärende, budskap och verksamhet.

För många barn, kanske de flesta, är det genom kyrkans verksamhet som de kommer i kontakt med kristen tro och gudstjänst. Ett ansvar som tidigare delades mellan församling och familj ligger nu helt på församlingen. Därför är det ännu viktigare vad vi gör av den tid vi får tillsammans med barn och ungdomar. De barn som inte kommer i kontakt med församlingens arbete får sannolikt stifta bekantskap med inget alls eller mycket lite av kristen tro. Av detta skäl är det ett egenvärde att nå många.

I relation till det är medvetenhet om den territoriella församlingen och dess barn och unga av vikt, tillsammans med öppen inbjudan till kyrkans verksamheter och gudstjänster till densamma.

Om gudstjänsten är centrum i församlingarnas liv behöver alla åldrar kunna inkluderas och gudstjänsten upplevas som relevant. Detta är än svårare eftersom gudstjänsten inte är ett självklart sammanhang för flertalet barn och ungdomar. Samtalen om hur gudstjänsten ska kunna upplevas som relevant behöver prioriteras.

Flera barn nämner musikens positiva betydelse. Musiken torde därför vara en viktig del i mötet med barn och ungdomar.

Hur vi hanterar våra resurser idag är helt avgörande för framtidens kyrka. Om vi inte anpassar vår verksamhet efter befintliga resurser kommer vi alls inte att kunna bedriva något arbete imorgon. Detta drabbar i så fall inte minst barn och unga.

Som kristna delar vi ansvaret för skapelsen, och det ansvaret är också en tjänst för dagens unga liksom kommande generationer. Vi har ett särskilt ansvar att prata om miljö, klimat och skapelseansvar som inte genererar ångest. Kyrkan har istället ett särskilt ansvar att ingjuta hopp i en komplicerad tid.



## DOMKAPITLET'S REGLER

Svenska kyrkan har en episkopal struktur. Som ett uttryck för detta utövar biskopen genom domkapitlet och stiftsorganisationen både tillsyn och främjande över församlingarnas arbete. Med utgångspunkt i tillsyns- och främjandearbetet ska församlingsinstruktionen ge svar inom ett antal områden, som följer nedan.

### Gudstjänster

Syftet med församlingarnas gudstjänstliv är att lovsjunga Gud och ge honom ära, att människor ska möta Gud och få näring i bön, sång och förkunnelse. Församlingarna firar huvudgudstjänst varje söndag och helgdag. I gudstjänstlivet är växtplatserna – Tun, Örslösa, Råda och Järpås – prioriterade. Gudstjänsten ska vara centrum mot vilken veckans verksamhet strävar eller utgår från.

Utgångspunkten är att varje församling firar söndaglig huvudgudstjänst och mässa.

Undantag från grundregeln om söndaglig mässa är inte regelmässiga, och kan därför inte anges. Mässans ställning är fortsatt inte självklar bland församlingsbor. Prästerna har därför fortsatt ett särskilt ansvar att undervisa församlingarna om altarets sakrament som Kristi särskilda gåva till sin kyrka. Kunskap kan ge insikt som är en förutsättning för en ny medvetenhet. Målsättningen kan inte vara någon annan än att det som är normalläget i större delen av kristenheten också ska vara det i Södra Kållands pastorat.

Ibland krockar inriktningen om söndaglig mässa med önskan om ett mångfacetterat, varierat gudstjänstliv. Denna risk blir större när färre gudstjänster firas. Detta måste hanteras pastoralt.

Gudstjänst firas normalt kl. 10 och 18. Församlingarna firar normalt fyra-sex gudstjänster/söndag. Gudstjänst och mässa firas regelbundet på våra äldreboenden.

I ett mångfacetterat samhälle behöver församlingen erbjuda gudstjänsttillfällen vid andra tider än på söndagen. I nuläget firas veckogudstjänst i Råda församling/kyrka. Särskilt sommartid firas också helgmålsböner. Flertalet av dessa är lekmannaleda. Varje av

församlingarna anordnad gruppaktivitet ska innehålla en andakt.

### Ansvarsfördelning

#### kyrkoråd/församlingsråd

Församlingsråden i Örslösa, Järpås och Kållands-Råda församlingar bär ansvar för den grundläggande uppgiften med fokus på gudstjänstlivet och att den följer församlingsinstruktionen. Kyrkorådet, som tillsammans med kyrkoherden ansvarar för all verksamhet, är pastoratets styrelse med det övergripande ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift. Kyrkorådet ansvarar vidare för att samråd och samverkan sker med församlingsråden.

Under föregående mandatperiod har kyrkorådet arbetat fram en guide för församlingsrådets arbete, som tydliggör ansvar och arbetssätt.

### Konfirmandarbetet

Konfirmandarbetet följer Svenska kyrkans riktlinjer – hur framgår närmare av pastoratets konfirmandhandlingsplan. Arbetet utförs lokalt i respektive församling, men också pastoratsövergripande. Pastoratet har ett arbetslag för konfirmandarbetet, som träffas regelbundet för planering.

### Fördelning av tjänster

I pastoratet finns fem prästtjänster, en diakontjänst och fem kantorstjänster. Tre av prästerna har särskilt ansvar för var sin församling. En prästtjänst är knuten till Skaraborgs flygflottilj, F7, som genom ett särskilt avtal köper lejonparten av tjänsten. Alla prästtjänsterna är heltid. En prästtjänst har särskilt ansvar för vuxenundervisning, en för konfirmand och ungdom.

Diakonen samverkar med två assistenter (halvtid) och ideella i det diakonala arbetet. Pastoratet har således utökat det diakonala arbetet.

Av pastoratets fem kantorstjänster är två heltid övriga deltid. Två av tjänsterna är knutna till Örslösa, två till Råda och en till Järpås. En av kantorerna har organistexamen.

I nuläget är alla tjänster besatta, och det är inte aktuellt att inrätta ytterligare tjänster. I händelse av vakans får pastoratet ta ställning till vad för slags kompetens som behövs.

Alla präster och musiker arbetar pastoratsövergripande.

#### Andra språk

Förekomsten av andra språk än svenska är ytterst begränsad. I de få fall då behov uppstår av kommunikation på andra språk anlitar församlingarna i förekommande fall tolkcentralens tolkar, teckenspråkstolkare och stiftets dövpräster.

#### Kyrkorum

Pastoratet har 17 kyrkor. I Lokalförsörjningsplanen har kyrkofullmäktige beslutat att alla kyrkor ska användas i församlingarnas gudstjänstliv. Pastoratets kyrkor är sinsemellan olika och lämpar sig för olika slags gudstjänster, andakter, samlingar etc. En viktig uppgift är att tydliggöra respektive kyrkas goda användningsområden liksom till vad den inte ska användas till. Till detta kommer också när på året kyrkan lämpligen används, om vinterstängning är aktuell etc.

Utredningen om förändringar i kyrkorummet i Tuns kyrka kommer att återupptas.



## PASTORALT PROGRAM

Församlingen är kyrkans primära enhet. Dess huvuduppgift är en enda, som kan betraktas ur fyra perspektiv: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. I vår teologiska grundsyn har detta beskrivits med utgångspunkt i församlingens sakramentala liv, där respektive sakrament (dop och nattvard) bär en inåt- och en utåtgående rörelse, leder till uppbyggelse och inspirerar till tjänst – i församlingen och i världen. Gudstjänsten med nattvarden i centrum bygger upp men är också en sändning till tjänst. Undervisningen riktar sig både utåt och inåt, till mission och uppbyggelse, och diakonin är en kallelse till tjänst där den kristne kan fördjupas i sitt lärjungaskap och bli ett tecken utåt.

Mission är inte främst en egen verksamhet, utan allt det kyrkan gör är mission.

### **Kyrka och församling – Kristi kropp**

Som trossamfund leder Svenska kyrkan sin historia tillbaka till de första kristnas bekännelse till Kristus, och trosarvet är den apostoliska tron. När våra församlingar eftersträvar ett levande församlingliv med gudstjänsten i centrum är detta avgörande.

I pastoratet finns flera andra samfund: en pingst-församling, missionsförsamlingar och en syrisk-ortodox församling. Jesus ber att hans efterföljare ska vara ett. Därför är det ett uppdrag till alla kristna att eftersträva en synlig enhet. En del gemensamma gudstjänster firas, och det finns orsak att eftersträva ytterligare möjligheter till samverkan.

Församlingsindelningen innebär att det finns möjlighet både att bevara församlingens gemenskap, utveckla respektive församlings särart och erbjuda ett större utbud av gudstjänster och församlingsverksamhet genom att samverka med övriga församlingar.

Våra församlingar är emellertid ojämnt stora, både till yta och antal kyrkor. Örslösa församling har elva kyrkor och socknar över en förhållandevis stor yta samt arbetar på två växtplatser, vilket ger särskilda utmaningar till arbetet. För att använda våra resurser effektivt behöver vi samverka mer över hela pastoratet.

Under mandatperioden bör församlingsindelningen ses över förutsättningslöst.

Församlingarna medverkar genom internationella grupper bland annat till Svenska kyrkans internationella arbete genom *ACT Svenska kyrkan* och i ett lokalt diakonalt arbete genom *Kyrkans gemensamma sociala kassa* och *Hela människan*.

Bland tusentals röster i samhället har kyrkan också idag till uppgift att göra sin profetiska röst hörd. Svenska kyrkan är Sveriges största medlemsorganisation, styrd av sin bekännelse och samtidigt inte en åsikts-gemenskap. Gränsen mellan att vara en profetisk röst förvaltande Guds bud och vilja och att vara en opinionsbildare bland andra är hårfin.

Som en konsekvens av det profetiska uppdraget vill kyrkan ge röst åt dem som saknar inflytande. Det finns inget givet schema över vilka dessa grupper är, utan det måste analyseras noggrant i varje tid. Församlingen måste därför noga följa och analysera sin samtid.

### **Gudstjänst – bön och lovsång**

På söndagen, Kristi uppståndelses dag, samlas kristna för att fira gudstjänst. Så sker också i Södra Kållands pastorat – för att människor ska möta Gud och få näring i bön, sång och förkunnelse. Församlingarna firar söndaglig gudstjänst och mässa där växtplatserna – Tun, Örslösa, Råda och Järpås – är prioriterade. Basen i gudstjänstlivet är söndagens högmässa. Gudstjänstlivet ska kännetecknas av mångfald. Gudstjänsten ska vara centrum mot vilken veckans verksamhet strävar eller utgår från. Församlingens verksamheter lever med i kyrkoårets rytm, i enlighet med visionen.

I ett mångfacetterat samhälle behöver församlingen erbjuda gudstjänstillfällen vid andra tider än på söndagen. Gudstjänst och mässa firas regelbundet på våra äldreboenden. Varje gruppaktivitet innehåller någon form av andakt.



Församlingens kör- och muskarbete stärker och berikar församlingens gudstjänst. Körerna erbjuder också en möjlighet till församlingsengagemang för olika åldrar, och en möjlighet att utvecklas och växa som kristen.

Vi ser positivt på lekmanaledda gudstjänster/andakter, bland annat som uttryck för ideellt medarbetarskap, vilket vi vill fortsätta att utveckla.

### **Undervisning – att rusta och leda**

All församlingens undervisning är dopundervisning – antingen så att den utgår från dopet eller syftar till dopet. I all undervisning, anpassad för respektive ålder, ska vi tala tydligt om Jesus. Församlingarna har en omfattande undervisning för barn, men därutöver behövs riktade satsningar mot ungdom, medelålders och äldre. Detta behöver också omfatta inbjudan till vuxendop och vuxenkonfirmation. Arbetet med konfirmander är viktigt. Detta regleras närmare i handlingsplanen.

Att som församling vara en lärande miljö innebär att människor uppmuntras att växa som kristna när de tolkar sina livserfarenheter utifrån vad det är att vara människa och kristen. Det sker i det undervisande arbetet bland barn, ungdomar och vuxna och det sker i gudstjänsten, i diakonin, i själavården och i församlingens gemenskapen.

### **Diakoni – tjänsten för vår nästa**

Varje människa har ett skapelsegivet okränkbart värde. Detta gäller oavsett kön, etnicitet, livsåskådning, åsikt, sexuell läggning eller socialgrupps tillhörighet. Vårt pastorat vill präglas av mångfald vilket förutsätter tolerans. Tolerans handlar om det jag har svårt för, inte det jag med lätthet omfattar. Det enda sättet att mäta detta är om olika människor deltar i församlingens arbete och känner sig hemma. Diakoni är både ett förhållningssätt och en verksamhet, där de diakonala behoven de facto är omfattande. Det finns därför ett värde i att församlingar och pastorat samverkar. Pastoratet är medlem av Kyrkornas sociala kassa i Lidköpings kommun liksom Hela människan. I pastoratet bedrivs diakonalt arbete i många olika grupper, och det finns internationella grupper.

I vår omvärldsbeskrivning har vi bland annat sett att ensamheten är ett bekymmer, och vi prioriterar därför mötesplatser och gemenskapsskapande aktiviteter. Bil är på många sätt en förutsättning på landsbygden. I begränsad omfattning erbjuder pastoratet ”kyrktaxi” och bussbiljetter.

### **Mission**

Mission är inte främst en egen verksamhet, utan allt det kyrkan gör är mission. Liksom diakoni är mission en del i att vara kyrka.

Församlingens gemenskapen får aldrig bli sluten mot sin omgivning, utan har en kallelse utåt, till mission. Jesus säger: Jag är vägen, sanningen och livet. Den utgångspunkten gäller i mötet med alla människor, och syftet med församlingarnas arbete är att människor ska komma till tro på Kristus.

Alla medlemmar oavsett aktivitetsgrad är viktiga för att församlingarna ska kunna bedriva en verksamhet på nuvarande nivå. En församling utan aktiva medlemmar är emellertid ingen församling.

I takt med ökad invandring finns bekännare av andra religioner inom pastoratets gränser. Den ömsesidiga respekten för den andres övertygelse är fundamental.

### **Kommunikation**

Kommunikation handlar i vid mening om allt det kyrkan gör för att sprida evangelium. I detta arbete ingår hur pastoratet på olika sätt kommunicerar utåt. En viktig kanal är Bladet och hemsidan. Pastoratet finns numera också på sociala medier. Pastoratet behöver arbeta aktivt med kommunikation.

### **Barnets perspektiv**

Barn (0-18 år) är fullvärdiga medlemmar i kyrkan. De intar enligt *Kyrkoordningen* en särställning i kristen tro, och behöver därför särskilt uppmärksammas. Församlingen ska därför i såväl de övergripande strategiska besluten som i det dagliga arbetet ha med barnperspektivet och verka för att, där detta är relevant, verksamheten bedrivs så att det blir till barnens bästa.

## **Ideellt arbete**

### **gemensamt ansvar i församlingen**

Med begreppet "ideellt medarbetarskap" förstås oavlönat arbete eller tjänst för församlingen och/eller medmänniskan. Södra Kållands pastorat kan glädja sig över ett stort antal ideella medarbetare. Dessa får gärna bli ännu fler. Alla ideella behöver utbildas, vårdas och uppmuntras. Varje kristen har en kallelse att i sitt sammanhang och utifrån sina förutsättningar räcka evangelium till sin medmänniska. Detta vill vi uppmuntra.

Församlingarna ska vara lärande och rekryterande miljöer vilket är avgörande för deras framtid. Detta kan ske bland deltagare i befintliga grupper, som samtalsgrupper och körer, men behöver också ske i en nyrekrytering.

Kyrkan räknar med både en inre och en yttre kallelse. Det är alla församlingsaktivas ansvar att uppmärksamma den som kan ha en kallelse till tjänst, som ämbetsbärare eller medarbetare.

### **Kyrkobyggnaderna**

Kyrkorummet är heligt och finns i första hand för att Guds folk ska kunna samlas till gudstjänst. Kyrkorna är också pedagogiska miljöer där människor kan nås av det kristna budskapet på andra sätt än genom ord. Församlingarnas kyrkomiljöer med dess byggnader och kyrkogårdar har ett högt symbolvärde i bygden.

Kyrkoråd, församlingsråd, kyrkofullmäktige och kyrkoherde har gemensamt ansvar att förvalta kulturarvet, fastigheter och kyrkogårdar och att arbeta för långsiktig hållbarhet inom miljö, ekonomi och det sociala området.

Det är pastoratets ambition att så många kyrkor som möjligt ska vara tillgängliga, inte minst sommartid.

Under innevarande mandatperiod behöver en plan för användandet av pastoratets kyrkor konkretiseras. För att kunna använda Tuns kyrka till ytterligare församlingsverksamhet än gudstjänst behöver utredningen om förändringar i rummet återupptas.

### **Långsiktig hållbarhet**

I skapelsen har människan givits ett särskilt ansvar som medskapare. Kyrka och församling har ett särskilt uppdrag att vittna om detta, och att tillsammans med andra verka för god hushållning och att alla slags resurser används på bästa sätt.

Detta gäller hur vi använder jordens resurser i relation till skapelsen och klimatet, men det gäller också hur vi använder pastoratets resurser: fastigheter, ekonomi, personal, medarbetare. Detta är avgörande för att församlingarna fortsatt ska kunna bedriva sitt arbete i form av att fira gudstjänst, bedriva undervisning, diakoni och mission.

### **I samverkan med andra**

Det är självklart att vårt pastorat är en del av samhället, och det är en kristen kallelse att samverka med människor av god vilja oavsett livsåskådning. I olika sammanhang och situationer kan samhället eller enskilda aktörer efterfråga kyrkans kompetens. Det är väsentligt att kyrkan deltar just som kyrka utifrån de gåvor och den kallelse som kyrkan har. Pastoratet har ett långtgående samarbete med försvarsmakten vid Skaraborgs flygflottilj. Detta liksom annan samverkan med olika aktörer, exempelvis kommun och skola, liksom hembygds-, och idrottsföreningar, är viktigt för den bygd i vilken vi är kyrka.

## UTVECKLINGSOMRÅDEN

Hållbarhet ligger på olika sätt och av olika orsaker i tiden. Att tänka långsiktigt har emellertid alltid varit en teologiskt grundad hållning i kyrkan. Kyrkans ärende är inte tidsbegränsat utan gäller för alla tider. Förändringar i klimatet och insikten om att vare sig materiella eller ekonomiska resurser är oändliga tvingar kyrkan och planera och prioritera. Detta måste präglade all verksamhet.

Människan har ett särskilt ansvar i och för skapelsen; hon är till och med en medskapare. Kyrkan har ett särskilt ansvar att påminna om detta och att föregå med gott exempel i miljöfrågor och resursanvändning. Kyrkofullmäktige har i pastoratet lokalförsörjningsplan ställt sig bakom den ambitiösa målsättningen att till 2030 göra noll klimatavtryck.

Med början under förra mandatperioden har Södra Kållands pastorat arbetat intensivt för en långsiktigt hållbar ekonomi. Detta arbete behöver fortsätta också denna mandatperiod och utsträckas till att gälla all verksamhet.

Kyrkofullmäktige har inför arbetet med denna Församlingsinstruktion tillsammans med kyrkorådet formulerat tre övergripande utvecklingsområden: gudstjänsten, kommunikation och långsiktig hållbarhet. Nedan följer ett antal delmål som anger hur pastoratet vill arbeta med dessa utvecklingsområden under mandatperioden.

### Gudstjänsten

Gudstjänsten är centrum i församlingarnas liv. Antingen så att veckans arbete utgår från den gångna söndagen eller strävar mot den kommande.

Målsättningen är ett omfattande och varierat gudstjänstliv. De gudstjänstfirande gemenskaperna kring respektive kyrka är emellertid inte så talrika. Fler människor behöver möta upp för att gudstjänstlivet ska kunna bäras.

Pastoratet har 17 kyrkor. I Lokalförsörjningsplanen anges målsättningen

att alla kyrkor ska användas för gudstjänst och kyrkliga handlingar. I relation till befintliga resurser behöver en plan tas fram kring hur och i vilken omfattning respektive kyrka ska användas.

- Ta fram en plan för hur vi vill använda våra kyrkor, till vad och under vilka delar av åren.
- Arbeta för ökad gudstjänstglädje och ett varierat gudstjänstliv. Här är samverkan med församlingsråden av stor betydelse.

### Kommunikation

Kommunikation är inte en del av kyrkans arbete utan är en del av och en förutsättning för allt vi gör. Alla medlemmar är därvidlag kommunikatorer men den som är anställd och förtroendevald har ett särskilt ansvar.

- Pastoratet behöver arbeta fram en kommunikationsplan som tydliggör hur, vad och varför.
- Pastoratets anställda behöver arbeta mer aktivt med att marknadsföra församlingarnas olika verksamheter.
- Fortsätta att utveckla pastoratets hemsida och sociala medier.

### Långsiktig hållbarhet

Eftersom resurserna inte är oändliga behöver de användas så effektivt som möjligt. Detta gäller så väl materiella, ekonomiska som personella resurser. Kyrkoherden och kyrkorådet har ett gemensamt ansvar för att resurserna används på bästa sätt med en långsiktig hållbarhet i fokus.

- Arbeta fram en plan för att minska pastoratets klimatpåverkan med målsättningen att avtrycken ska vara noll 2030.
- Pastoratet förbrukar en stor mängd el varje år. Även om elen är "grön" behöver användningen minska. Samtidigt som förbrukningen behöver minska ska pastoratet arbeta för att också producera egen el, främst genom solpaneler.
- Samverkan inom pastoratet, inte minst vad gäller personella resurser, behöver öka.